

HET MOET ECHT

ANDERS

Partijprogramma Zeeland

Provinciale Statenverkiezingen 2023

Beste kiezer,

Nederland staat op een kruispunt.

Van asiel tot koopkracht en van stikstof tot energie; Nederland sleept zich onder Rutte van crisis naar crisis. En dat is geen natuurfenomeen. Het is het gevolg van verkeerde politieke keuzes en de politieke onmacht en onwil om de juiste koerswijziging in te zetten.

De gevolgen ervaren miljoenen Nederlanders iedere dag. Ook in uw provincie.

Steeds meer asielopvang als gevolg van de ongeremde asielinstroom. Een horizon die steeds meer ontsierd raakt door windturbines. De middenklasse die dreigt om te vallen door jarenlange lastenverzwaringen. Jongeren die door de woningnood tot hun dertigste thuis wonen of hun vertrouwde dorp of stad achter zich moeten laten. De agrarische sector die in haar voortbestaan wordt bedreigd door absurde stikstofregels.

Kortom: wie naar Nederland anno 2023 kijkt zakt de moed soms in de schoenen.

Maar het is niet te laat. Want het kan echt anders.

Precies daarom zijn wij JA21 begonnen. Als het juiste antwoord op de problemen van deze tijd. Om die rechtse kiezer, die al twintig jaar wacht op een stevige, nuchtere, resultaatgerichte partij op rechts, eindelijk waar voor zijn stem te geven.

Op 15 maart kunt u de koers van Nederland veranderen. Met een stem op JA21 zorgt u er niet alleen voor dat ons unieke geluid voet aan de grond krijgt in uw provincie, maar maakt u JA21 tevens een grote machtsfactor in de Eerste Kamer.

Wij vragen om uw vertrouwen. Doe mee, maak JA21 groot en ga met ons de strijd aan voor een beter Nederland.

Het moet echt anders.

Joost Eerdmans

Annabel Nanninga

Asiel en Migratie

Het Nederlandse asielbeleid is failliet. Door het falende beleid van de opeenvolgende kabinetten Rutte verkeert ons land in een permanente asielcrisis. De instroom is torenhoog en zal alleen maar verder toenemen. Het COA geeft aan op 1 januari 2024 maar liefst 75.000 opvangplekken nodig te hebben. Een verdrievoudiging ten opzichte van 2020. Toch doet het kabinet nog altijd niets aan instroombeperking. Het enige antwoord van Rutte en VVD-staatssecretaris Van der Burg op de ongebreidelde instroom is: meer opvangplekken.

Het kabinet zadelt provincies en gemeenten op met de gevolgen van dit falende asielbeleid. Bijvoorbeeld door gemeenten te verplichten grote aantallen statushouders een sociale huurwoning te geven en de provincie verantwoordelijk te maken voor het controleren en sanctioneren van gemeenten die deze opgave niet kunnen vervullen. En nu ook via de asieldwangwet waarmee het kabinet gemeenten via de provincies wettelijk verplicht tot asielopvang.

JA21 gaat er zowel in Zeeland als in de Eerste Kamer alles aan doen om dit onhoudbare beleid te stoppen. Nederland heeft niet nóg meer asielinstroom en een dwangwet nodig, maar een asielstop en invoering van het Deense asielmodel.

JA21 wil:

- Geen ruimte voor asielopvang in de provincie
- Geen medewerking vanuit de provincie aan dwang richting gemeenten om asielzoekers op te vangen
- Geen sancties vanuit de provincie richting gemeenten die de taakstelling voor de huisvesting van statushouders niet halen
- Aan de landelijke en provinciale regietafels aandringen op instroombeperking in plaats van nieuwe opvanglocatiess

Klimaat en Energie

JA21 wil een betrouwbaar en solide energienetwerk. Dat lukt niet met de wiebelstroom van windturbines en grootschalige zonnevlaktes. Daarom is het onvermijdelijk om voorlopig gebruik te blijven maken van fossiele brandstoffen. Kernenergie als schone en veilige bron van energie is zeer welkom.

In Zeeland is er draagvlak onder de inwoners voor de bouw van nieuwe kerncentrales. We hebben de kennis, de kunde en de infrastructuur om dit ook spoedig te realiseren. We zien ruimte voor nieuwe kerncentrales in Borssele naast de EPZ. Door op deze manier efficiënt energie op te wekken kunnen we stoppen met landschapsvervuilende windturbines en enorme zonnevlaktes op kostbare (landbouw)grond. Met kerncentrales beschermen we niet alleen onze unieke Zeeuwse horizon, maar kunnen we die op termijn ook herstellen.

JA21 wil:

- Zo spoedig mogelijk twee nieuwe kerncentrales openen in Borssele
- Geen nieuwe windturbines en zonnevlaktes en bestaande windturbines en zonnevlaktes op termijn afbouwen
- Geen biomassacentrales

Stikstof

Nederland gaat gebukt onder het juk van een zelfgecreëerde stikstofcrisis. De woningbouw ligt ondanks het gigantische woningtekort op zijn gat, infrastructurele projecten liggen stil, automobilisten plukken de wrange vruchten en de luchtvaartbranche krijgt harde klappen. Maar het hardst geraakt worden zonder twijfel onze boeren. De landbouwsector wordt in haar voortbestaan bedreigd. Talloze familiebedrijven, soms al generaties oud, dreigen te verdwijnen. En daarmee ook de ziel van het platteland. Ook in Zeeland.

Dit alles is het gevolg van het totaal irrationele stikstofbeleid van het kabinet. Een beleid gebaseerd op rekenmodellen om de door onszelf gecreëerde Natura 2000-gebieden in stand te houden. Gebieden die niet gekenmerkt worden door vrije natuur, maar door een bureaucratisch label. Het huidige beleid hanteert een dusdanig strenge drempelwaarde, dat vrijwel iedere activiteit waarbij stikstof vrijkomt onmogelijk is gemaakt.

In plaats van te kiezen voor wetswijzigingen om Nederland uit de stikstofwurggreep te halen, kiest het kabinet met de provincies in haar kielzog voor het fors terugdringen van het aantal agrarische bedrijven.

JA21 maakt andere keuzes. Onze Statenleden zullen zich na 15 maart iedere dag gaan inzetten voor de broodnodige koerswijziging in het stikstofdossier. Met krachtige, realistische én haalbare alternatieven.

Vóór de agrarische sector, vóór onze voedselzekerheid en vóór het unieke karakter van ons platteland.

JA21 wil:

- Zich vanuit de provincie fel verzetten tegen het landelijke stikstofbeleid
- Geen gedwongen uitkoop of onteigening van boeren vanwege stikstof
- Een schot tussen stikstof- en ammoniakuitstoot: ook geen uitkoop of onteigening van boeren ten faveure van andere activiteiten
- Vertrouwen op de innovatiekracht van de agrarische sector
- Een landelijke reparatiewet om de provincie te bevrijden uit de onrealistische stikstofwetgeving
- De onhaalbare stikstofwaarden (KDW's) schrappen en uitgaan van de daadwerkelijke staat van de natuur
- Natuurbeleid baseren op concrete waarnemingen in plaats van rekenmodellen
- Het aantal natuurgebieden met een Natura 2000-stempel terugbrengen
- Invoering van een opgehoogde drempelwaarde van 1 mol
- Spoedwoningbouw aanmerken als 'algemeen belang': woningmarkt van het stikstofslot

Wonen en Ruimtelijke Ordening

Door de jarenlange verwaarlozing van de woningmarkt en de veel te hoge instroom van immigranten kent Nederland een schrikbarend tekort van 350.000 woningen. Hierdoor moeten er overal rap nieuwe woningen gebouwd worden. JA21 wil dat ook Zeeland weer gaat bouwen voor studenten en starters en niet alleen kiest voor dure eengezinswoningen. In overleg met de corporaties en gemeenten willen we ervoor zorgen dat er in elke stad en dorp een startersregeling komt, zodat ook starters een betaalbare woning kunnen kopen.

Daarnaast moet er gezocht worden naar oplossingen voor een betere doorstroom. Veel alleenstaande ouderen blijven tegen hun wil lang in een groot huis wonen, simpelweg omdat zij niet kunnen doorstromen naar een betaalbare seniorenwoning. Zeeland telt veel

ouderen en in Zeeuws-Vlaanderen is zelfs een kwart van de inwoners boven de 65 jaar, daarom zetten we actief in op de bouw van seniorenwoningen. Ook willen we de 'moderne' bejaardenhuizen terug.

Om voorzieningen in stand te houden is de bouw van woningen in dorpen belangrijk. Daarbij moet de woningbouw wel in lijn te zijn met het behoud van de Zeeuwse identiteit. We zien in Zeeland daarom minder ruimte voor grote projecten, dan in andere provincies.

JA21 wil:

- Bouwen voor studenten en starters
- Een startersregeling realiseren, zodat jongeren makkelijker een woning kunnen kopen
- Doorstroom bevorderen door de bouw van seniorenwoningen
- Om voorzieningen in kleine dorpen te behouden inzetten op woningbouw in deze kernen
- Voorrangsregeling voor eigen inwoners hanteren binnen alle dorpen en steden
- Het bouwen van een woning op eigen erf vergemakkelijken ten behoeve van kinderen of ouders
- Geen maatregelen vanuit de provincie richting gemeenten die de taakstelling voor het huisvesten van statushouders niet halen
- Ruimte voor permanente bewoning in recreatieparken

Mobiliteit

JA21 staat voor een goed bereikbare provincie. Een goede infrastructuur is van vitaal belang voor de economie. Daarom moeten we blijven investeren in onderhoud, opwaarderen en uitbreiden van ons wegennet en onze spoor- en waterverbindingen. Het uit de auto treiteren van hardwerkende Nederlanders onder het mom van ‘duurzaamheid’ moet afgelopen zijn.

Het heffen van tol in de Westerscheldetunnel is achterhaald en een belemmering voor de bereikbaarheid van Zeeland. JA21 wil de tolheffing zo snel mogelijk afschaffen voor al het verkeer.

JA21 wil de veiligheid op de provinciale wegen bevorderen. Daarvoor willen we gaan experimenteren met houten of betonnen geleiderails. Op wegen waar veel landbouwvoertuigen rijden willen we onderzoeken of er een extra rijbaan voor landbouwverkeer kan worden toegevoegd. JA21 wil de doorstroming op de provinciale wegen bevorderen, daarvoor is een verzwaring van het wegennet in Zeeland noodzakelijk.

JA21 wil:

- De Westerscheldetunnel tolvrij maken voor persoons- en vrachtverkeer
- Het wegennet verzwaren
- Een nieuwe Zeelandbrug met vier rijbanen
- Versnelde aanpak van de Haringvlietbrug
- Gevaarlijke provinciale wegen aanpakken, door experimenten met houten of betonnen geleiderails
- De verkeersveiligheid verbeteren door op wegen waar veel landbouwvoertuigen rijden een rijbaan voor landbouwvoertuigen aan te leggen
- Inzetten op een goede OV-verbinding in de provincie, waarbij we uitgaan van een goede busverbinding in de plaatsen waar er geen treinverbinding (mogelijk) is
- De haven van Vlissingen op de kaart zetten met zijn unieke locatie tussen twee wereldhavens en zijn directe ligging aan diep water

Economie

MKB'ers zijn de motor van de Zeeuwse economie en gezamenlijk de grootste werkgever van Zeeland. JA21 wil MKB'ers beter ondersteunen. Te vaak raken ze verstrikt in een web van regels en vergunningen. JA21 wil dat procedures voor vergunningen vereenvoudigd worden, zodat ze sneller kunnen worden afgegeven. Overbodige en nutteloze regelgeving moet worden geschrapt.

JA21 zet zich in voor een economische impuls voor Zeeuws-Vlaanderen. Door gebrek aan voorzieningen is er momenteel een leegloop gaande. De provincie moet een voortrekkersrol pakken om dit deel van de provincie weer leefbaar te maken. JA21 wil dat het provinciebestuur ondernemende en enthousiaste mensen samenbrengt en obstakels wegneemt, zodat er nieuwe initiatieven kunnen ontstaan. In Zeeuws-Vlaanderen stimuleren we recreatie en toerisme.

In Zeeland hebben we een mooie agrarische sector. JA21 koestert de Zeeuwse boeren en vissers en geeft ze de ruimte om zonder betuttelende regels hun bedrijf te kunnen exploiteren.

JA21 wil:

- Procedures voor vergunningen voor het MKB vereenvoudigen en versnellen
- Ondernemers samenbrengen om Zeeuws-Vlaanderen een economische impuls te geven
- Boeren en vissers voldoende ruimte geven om hun bedrijf te exploiteren
- Recreatiemogelijkheden in Zeeuws-Vlaanderen aanjagen, om te voorkomen dat recreanten naar België gaan

Natuur, Landbouw en Platteland

JA21 is trots op onze unieke natuur en ons mooie platteland. Wij zien het als onze taak om er zuinig en wijs mee om te gaan. Wij koesteren de soms unieke flora en fauna van de Zeeuwse delta. In onze provincie is het ruimtelijk wonen met veel groen, weilanden en dorpen. Dit is kenmerkend en waardevol voor Zeeland. JA21 wil dit zoveel mogelijk in stand houden parallel aan een optimaal voorzieningenniveau en ruimte voor woningbouw voor Zeeuwse jongeren

Pinautomaten, brievenbussen en bankfilialen verdwijnen steeds meer uit de kleine dorpen onder het mom van efficiëntie. Dit verslechtert de leefbaarheid van ons platteland. In sommige toeristendorpen verdwijnen zelfs de lijnbussen. JA21 wil het voorzieningenniveau in Zeeland op peil houden en waar mogelijk verbeteren.

De boeren en de vissers, die in onze mooie provincie prominent aanwezig zijn, dragen wij een warm hart toe. Zij zijn al eeuwen onlosmakelijk onderdeel van Zeeland. Zeeland is een belangrijk centrum voor handel in vis,

schaal- en schelpdieren in Europa. Die internationale status willen we koesteren. Dat vraagt alertheid, want er zijn zowel op de Zeeuwse binnenwateren als op de Noordzee steeds meer zaken die de visserij kunnen belemmeren. Windparken, nieuwe natuurgebieden, nieuwe vaarroutes, zeewierparken en zandwinningen bemoeilijken de visserijsector. Uitbreiding van de veiligheidszones betekent inperking van de visserij en kweek en een bedreiging voor de werkgelegenheid. JA21 is zich terdege bewust van die negatieve signalen en wil zich sterk maken voor één van de oudste Zeeuwse beroepen. Bij ons zijn de belangen van de boeren, vissers en oester-, mossel- en kreeftenkwekers in goede handen.

Met de Hedwigepolder is er tegen Zeeuws gebruik in voor gekozen om een polder te ontpolderen door deze onder water te zetten. Wat JA21 betreft is dat één keer, maar nooit meer.

JA21 wil:

- Nooit meer vruchtbare landbouwgrond onder water zetten
- Unieke flora en fauna in de Zeeuwse delta koesteren
- Voorzieningen op het platteland zoveel mogelijk behouden
- Boeren en vissers behouden voor Zeeland
- Belemmeringen voor de visserij zoveel mogelijk stoppen
- Geen ruimte voor de wolf in Zeeland

Bestuur en Financiën

De provinciale ambtenarenapparaten blijven groeien, met toenemende kosten tot gevolg. JA21 wil de opcenten laag houden. Wij willen dat de provincie zich richt op de kerntaken. De toenemende dwang van provincies naar gemeenten moet stoppen.

JA21 wil de vertrouwensbreuk tussen inwoners en politiek herstellen. We willen inwoners meer betrekken bij besluitvorming. Inwoners krijgen via referenda en een gekozen commissaris van de Koning meer invloed op het Zeeuwse bestuur.

Nederland verkeert in een ongekennde koopkrachtcrisis. De inflatie is enorm en de dagelijkse boodschappen en de energierekening gaan door het dak. Een steeds grotere groep mensen kan de kachel niet meer aanzetten of moet bezuinigen op doodnormale zaken als boodschappen, kleding en uitjes. Het zijn allang niet meer alleen de laagste inkomens die in de knel zitten. Ook de brede werkende middenklasse, de ruggengraat van onze samenleving, komt op grote schaal in de problemen. Voor hen geen toeslagen,

maar wel jaar in jaar uit lastenverzwaringen. Hogere lasten op arbeid, hogere btw, hogere accijnzen, hogere energiebelasting en een opslag duurzame energie op de energierekening. De financiële buffers van veel Nederlanders zijn door te hoge lasten en kunstmatig hoge prijzen tijdens de kabinetten-Rutte vrijwel verdwenen, waardoor zij geen financiële tegenslagen meer kunnen opvangen. Het antwoord op de koopkrachtcrisis is niet het rondpompen van geld en toeslagen, maar eindelijk inzetten op échte lastenverlichting. JA21 vindt het daarom zeker in deze tijd van cruciaal belang dat de provinciale belastingen zo laag mogelijk zijn. Wat ons betreft moet de provincie zich enkel richten op de kerntaken en bezuinigen op de provinciale hobby's, waardoor de lasten voor onze inwoners tot een minimum beperkt kunnen worden.

JA21 wil:

- Provincie terug naar de kern: minder taken, minder ambtenaren
- Opcenten op de motorrijtuigenbelasting laag houden
- Lage provinciale belastingen, doelmatige besteding van belastinggelden
- Lobbyen bij het Rijk voor een extra ziekenhuis in Zeeland
- Geen nieuwe provinciale belastingen
- Gekozen commissaris van de Koning
- Een provinciaal referendum
- Geen medewerking vanuit de provincie aan de asioldwangwet

Cultuur en Recreatie

Tradities vormen de basis voor onze samenleving. Wij vinden dat de provincie een belangrijke rol moet blijven spelen in het behouden van onze cultuur en ons erfgoed door het ondersteunen en toegankelijk maken van creatieve instellingen. (Vrijwilligers)verenigingen of stichtingen die in voldoende mate een positieve rol hierin vervullen moeten kunnen rekenen op steun. JA21 wil de verhalen uit onze historie door blijven geven aan de volgende generaties. We mogen trots zijn op onze geschiedenis. Daarom blijven we af van straatnamen en standbeelden. Scholen kunnen op onze medewerking rekenen als zij ons cultureel erfgoed breder toegankelijk willen maken.

Zeeland heeft veel mooie historische musea, zoals het Watersnoodmuseum, het Zeeuws museum en het Bizarium in Sluis. De musea zijn onderdeel van de omvangrijke recreatievoorzieningen die Zeeland telt. We houden deze zoveel mogelijk in stand. Daarbij is de regel dat de provincie kunst en cultuur mogelijk moet maken en moet aanjagen, maar niet volledig moet bekostigen.

Toerisme is belangrijk voor Zeeland. In Zeeland kan het toerisme nog groeien, wel moet er een balans blijven tussen leefbaarheid en toerisme. JA21 wil Zeeland ook toegankelijk houden voor toeristen met een kleine beurs en het toerisme in Zeeuws-Vlaanderen aanjagen. Van onze natuurgebieden moet iedereen kunnen genieten, daar staan we recreatie toe.

JA21 wil:

- Cultureel erfgoed behouden
- Straatnamen en standbeelden in ere houden
- Historische musea als recreatievoorzieningen behouden
- Kunst en cultuur aanjagen, maar niet volledig bekostigen
- Toerisme aanjagen, ook voor mensen met een kleine beurs

Veiligheid

Het enorme capaciteitsstekort bij de Nationale Politie drukt zwaar op de provincie. Met name buiten de stedelijke gebieden zijn de gevolgen ernstig. Politiebureaus sluiten hun deuren, wijkagenten verdwijnen en aanrijtijden zijn veel te lang. Dit alles heeft flink zijn weerslag gehad op de veiligheid en de veiligheidsbeleving in onze dorpen. Tegelijkertijd verkeert Nederland in de greep van de ondermijnende drugscriminaliteit. Ook Zeeland. In de steden, maar zeker ook in het buitengebied waar drugsdumpingen plaatsvinden en afgelegen panden worden gebruikt als drugslab of wietkwekerij. Ook in het openbaar vervoer voelen nog altijd veel te veel reizigers en medewerkers zich onveilig door intimiderend of zelfs gewelddadig gedrag. Veiligheid mag dan geen provinciale bevoegdheid zijn; de provincie kan zich wel degelijk inspannen om van veiligheid een topprioriteit te maken binnen de provinciale kerntaken.

JA21 wil:

- Druk vanuit de provincie op het Rijk voor snelle en grootschalige uitbreiding van de politiecapaciteit
- Terugkeer van wijkposten en politiebureaus in de kleine kernen
- Intensieve controles op drugsproductie en dumpingen in het buitengebied
- BOA's of particuliere beveiligers in het openbaar vervoer dat onder de provincie valt
- Onze inwoners beschermen tegen criminele invloeden en infiltratie van criminelen in onze samenleving